

افزایش جمعیت زورکی!

جامعه ما سرمایه اجتماعی بالایی ندارد و جمعیت از جمله موضوعاتی است که با مسوولیت‌پذیری مردم در قبال جامعه‌شان می‌تواند افزایش پیدا کند. این موضوع حداقل در جوامعی مانند جامعه ما می‌تواند تاثیرگذار باشد. به عنوان مثال؛ در کشور ما ظرف یک ماه اقلام ضروری با افزایش قیمت مواجه هستند. همچنین هزینه مسکن بالاست. امکان اشتغال پایین است و در کل هزینه زندگی بسیار بالا رفته. پس افرادی که بخواهند فرزندآوری کنند یک حساب و کتابی برای خودشان دارند. شاید موضوع فرزندآوری در حاشیه شهرها رخ دهد، ولی ما نباید فقرا را مجبور به افزایش جمعیت کنیم، چون تبعاتش در آینده دامن جامعه را خواهد گرفت.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، یکی از موضوعاتی که در هر جامعه‌ای اهمیت دارد، موضوع جمعیت است که می‌تواند به توسعه و آبادانی هر کشور کمک کند و هیچ کس منکر نقش جمعیت در این حوزه نیست، اما افزایش جمعیت الزامات خاص خودش را دارد و این افزایش بدون رعایت آن الزامات تحقق عینی پیدا نخواهد کرد.

نمونه آن اقداماتی است که در کشورمان در این حوزه انجام دادیم. اشاره می‌کنم به قانون تسهیلات جوانان، سیاست‌های کلی جمعیت، سیاست‌های کلی خانواده و موضوعات و مستندات دیگری که در کشورمان داریم. اخیراً هم طرح تعالی جمعیت در مجلس پیگیری شد. اولین نکته‌ای که با مطالعات اسناد، به عنوان یک نتیجه ملموس خودش را نشان می‌دهد؛ نتیجه‌ای است که به دنبالش نبودیم؛ نتیجه‌ای که با این بخشنامه‌ها با این سیاست‌ها و قوانین، جمعیت افزایش پیدا نخواهد کرد.

به خاطر می‌آورم در یک مقطعی شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای سیاست کلی خانواده را ثبت کرده بود. یکی از آن سیاست‌ها این بود که اگر فردی فرزندی به دنیا می‌آورد یک سکه، فرزند دوم نیم سکه، فرزند سوم ربع سکه؛ اما کسی حاضر نبود با یک سکه و نیم سکه بچه‌دار شود. الان هم ما در شرایطی قرار داریم که به‌رغم سن بالای ازدواج که روندی رو به کاهش دارد ازدواج کند شده، چون یکی از مهم‌ترین مولفه‌ها اطمینان اقتصادی است. ما در همین یکی، دو سال پیش باید توجه کنیم هزینه‌های زندگی چقدر افزایش پیدا کرده است. سیاست‌های کسب درآمد چقدر کاهش پیدا کرده است.

خیلی ساده بخواهیم به موضوع بپردازیم باید گفت؛ از اینها بیشتر، فرصت‌ها کمتر، یعنی افراد برای تامین نیازهای ضروری خودشان امکانات و شرایط لازم را ندارند؛ یعنی گسترش فقر. برای جبران اگر موضوع اجبار را بگذاریم، تجربه نشان داده است که در مسائل اجتماعی زور و اجبار پاسخگو نخواهد بود. به عنوان مثال؛ در همین تعطیلی کرونا به اجبار، افراد جامعه را در داخل خانه‌ها نگه داشتند، اما جمعیت اعتنایی نکرد و همچنان کار خودش را انجام می‌دهد.

با زور و اجبار نمی‌شود افزایش جمعیت را در جامعه شاهد باشیم. حتی گاهی مواقع به دلیل شرایط نامناسب اقتصادی و نااطمینانی یا اطمینان کم نسبت به آینده، سیاست‌های تشویقی در این حوزه نمی‌تواند جوابگو باشد.

طرح تعالی افزایش جمعیت نیز نمی‌تواند مشکل را حل کند. بخشی از این مشکل اقتصاد است. بخشی دیگر تغییر سبک زندگی است. به خاطر دارم زمانی که برای پایان‌نامه طرحی را می‌نوشتم، به یک روستا رفتم و یک خانواده‌ای که دوازده تا فرزند داشت، تنها پدر خانواده کار می‌کرد. اما در حال حاضر دو نفر کار می‌کنند، اما هزینه یک نفرشان نیز تامین نمی‌شود.

چون نیازها و خواسته‌های افراد و الزامات زندگی متفاوت شده است. یک زایمان هزینه بسیار بالایی دارد. هزینه پوشک فرزند در یک ماه، حدود یک میلیون و نیم است. اگر اتفاقی برای این فرزند رخ دهد همچنان هزینه درمان بالا و کمرشکنی دارد. در مراحل بالاتر نیز، آموزش و رفاه فرزندآوری به صورت رایگان انجام نمی‌شود. پس طبیعتاً با زور و محدودیت نمی‌توان موفق شد. نتیجه‌ای که به دنبال آن هستیم جوابگو نخواهد بود.

باید پذیرفت فرزندآوری از سوی مردم باید پذیرفته و نهادینه شود. وقتی شاخص سرمایه بالا نیست، اعتماد ملی بالا نیست، انتظار مشارکت نیز نباید وجود داشته باشد. زمانی مردم در این موضوع مشارکت می‌کنند که سرمایه اجتماعی در جامعه بالا رفته باشد. در حال حاضر با پژوهش‌هایی که در چند سال اخیر انجام شد مشخص شد جامعه ما سرمایه اجتماعی بالایی ندارد و جمعیت از جمله موضوعاتی است که با مسوولیت‌پذیری مردم در قبال جامعه‌شان می‌تواند افزایش پیدا کند.

این موضوع حداقل در جوامعی مانند جامعه ما می‌تواند تاثیرگذار باشد. به عنوان مثال؛ در کشور ما ظرف یک ماه اقلام ضروری با افزایش قیمت مواجه هستند. همچنین هزینه مسکن بالاست. امکان اشتغال پایین است و در کل هزینه زندگی بسیار بالا رفته. پس افرادی که بخواهند فرزندآوری کنند یک حساب و کتابی برای خودشان دارند. شاید موضوع فرزندآوری در حاشیه شهرها رخ دهد، ولی ما نباید فقرا را مجبور به افزایش جمعیت کنیم، چون تبعاتش در آینده دامن جامعه را خواهد گرفت.